

Musica Antiqua Nova

**Stichting Podium voor Oude en Nieuwe
Kamermuziek Groningen**

Froukemaheerd 231
9736 RV Groningen

MUSICA ANTIQUA NOVA

- organiseert een concertpodium voor oude en nieuwe kamermuziek
- brengt voor het tweede jaar een deel van het Holland Festival Oude Muziek naar Groningen
- presenteert een tweetal hedendaagse blokfluitmuziek maanden
- stelt Sverre Kolberg en de authentieke blokfluitbouw voor

brochure 1988 - 1989

5 HET PROGRAMMA VAN HET SEIZOEN 1987-1988

In het seizoen 1987-88 heeft Musica Antiqua Nova een concert-serie gepresenteerd bestaande uit twaalf concerten waarvan zes uit het Holland Festival Oude Muziek. Het programma werd mede mogelijk gemaakt door subsidies van de gemeente Groningen, de provincie Groningen, de gemeente Winsum en SOOM, en door sponsoring in natura door het bedrijfsleven (zie voor verdere toelichting paragraaf 7).

Het concertprogramma zag er als volgt uit:

Esther Lamandier

(middeleeuwse zang; harp en portatief)

The Royal Consort (viola da gamba-consort en mezzosopraan)

Byrd, Dowland, Hume, Jenkins en Purcell

James Bowman en The King's Consort (countertenor en kamerorkest)

J.S. Bach, Pergolesi, Purcell, Telemann en Vivaldi

Concerto 85 (kamerorkest)

arrangementen van werken van

J.S. Bach, Händel en Vivaldi

Johan Brouwer, Jankees Braaksma en Ronald Moelker (clavecimbel en blokfluit)

J.S. Bach, Dornell, Telemann

Michael Chance en Fretwork (countertenor; viola da gamba-consort)

Engelse renaissance muziek

Kees Boeke (blokfluit)

Machaut, Bassano, Van Eyck, Dowland en J.S. Bach

Montréal et Cie. (blokfluit, barokcello, clavecimbel)

Barok

Steve Barrell (clavichord)

onder anderen Mozart en Beethoven

Les Frères Hantai (clavecimbel, traverso, viola da gamba)

J.S. Bach

Vincent van Laar (clavecimbel) en kamerorkest

concerten van J.S. Bach, C.Ph.E. Bach, Vivaldi

Thierry Schorr (winnaar clavecimbel concours oude muziek, Amsterdam)

6 HET PROGRAMMA VOOR HET SEIZOEN 1988-1989

Het komende seizoen heeft Musica Antiqua Nova een aantal onderscheiden activiteiten op stapel staan. Om te beginnen wordt opnieuw een serie concerten oude kamermuziek in de stad Groningen geprogrammeerd (zie paragraaf 6.1). In samenhang met vier van deze concerten worden in samenwerking met Openbaar Kunstbezit lezingen over muziek in de middeleeuwen en renaissance gehouden (paragraaf 6.2). Voorts worden weer enkele concerten in de provincie Groningen georganiseerd (paragraaf 6.6). Hiernaast heeft Musica Antiqua Nova het voornemen om in 1989 en 1990 twee cycli van hedendaagse blokfluitmuziek te presenteren (paragraaf 6.3). Tenslotte is een concert rondom (en met medewerking van) de noorse blokfluitbouwer Sverre Kolberg gepland (paragraaf 6.4) en ligt het in de bedoeling om incidenteel concerten van jonge, minder bekende musici in de Synagoge te programmeren (paragraaf 6.5). Het is de bedoeling, dat deze verschillende activiteiten financieel gezien onafhankelijk van elkaar worden georganiseerd.

6.1 Het hoofdprogramma oude muziek: tien maandelijkse concerten in de Lutherse Kerk te Groningen

Van september tot en met juni wordt maandelijks een concert gepresenteerd, steeds in de Lutherse Kerk op donderdag-, vrijdag- of zaterdagavond.

De voorbereidingen voor deze concertserie zijn reeds in een vergevorderd stadium. Het programma ziet er als volgt uit:

1. Barokopera Pasticcio

Maria Hund Davies, zang - *Rien Voskuilen*, clavecimbel
Händel, Vivaldi, Pergolesi en tijdgenoten
vrijdag 9-9-88 20.15 uur

Een pasticcio: een pasteltje. Zo noemde men in de periode van de barok iets dat wij tegenwoordig als een recital zouden bestempelen. Die pasticcio's konden heel goed gekostumeerd zijn, als het ging om opera fragmenten, want het oog wilde ook wat, zeker in Italië en Frankrijk, waar het publiek opera-gek was.

Een hele avond met barok-operafragmenten kan heel vermoeiend werken: steeds dezelfde stereotype gebaren, cliché-wendingen, onwaarschijnlijke intriges. Het duo *Marianne Hund Davies*, zang en *Rien Voskuilen*, clavecimbel heeft dat gevaar duidelijk onderkend. Van daar dat ze de hulp hebben ingeroepen van Mario Larragnaga, een ontwerper van theaterkostuums. Deze samenwerking maakt van Barokopera Pasticcio een boeiend geheel en een kleurrijke opening van het

seizoen oude muziek in Groningen door Musica Antiqua Nova.

2. Purcell Quartet

twee violen, viola da gamba en clavecimbel
werken van Purcell en tijdgenoten
donderdag 6-10-88 20.15 uur

Een nieuw Engels ensemble, samengesteld uit twee bekende violistes, *Catherin Mackintosh* (Academy of Ancient Music) en *Elizabeth Wallfisch*, samen met twee jonge, veelbelovende musici: de gambist *Richard Boothbey* (Fretwork) en de clavecinist *Robert Woolley* wiens naam reeds op verschillende platenhoezen te vinden is (onder andere recitals van Scarlatti en Frescobaldi). Zij brengen een programma met de prachtige melancholische muziek van Purcell en tijdgenoten.

3. Hopkinson Smith

vihuela en barokgitaar
Spaanse muziek van onder anderen Sanz, Guerau en Santa Cruz
donderdag 17-11-88 20.15 uur

De bekende gitarist en luitist *Hopkinson Smith* zal in Groningen twee bijzondere instrumenten bespelen: de vihuela en de barokgitaar. Met vihuela wordt het klassieke getokkelde snaarinstrument bedoeld uit de Spaanse renaissance. Het instrument lijkt sterk op de gitaar maar heeft een luitbesnaring (G-c-f-a-d'-g'). De vihuela kende een grote verspreiding in de elegante wereld van toen. Tegen het eind van de 16e eeuw echter moest het instrument plaats maken voor de meer populaire gitaar, die aanvankelijk slechts vier snaren had, gestemd als de middelste vier snaren van de vihuela. De gitaar werd pas Spaans genoemd toen ze van vijf snaren werd voorzien. De zesde snaar werd omstreeks 1800 toegevoegd.

4. Ronald Moelker, Vincent van Laar, Mieneke van der Velden

blokfluit, clavecimbel, viola da gamba
Mimi Mitchell en Ubdhava Wilson Meijer
barokviool
blokfluitconcerten in kleine bezetting van onder anderen Babel en Vivaldi
zaterdag 10-12-88 20.15 uur

Voor dit concert zijn twee ensembles gedeeltelijk samengevoegd: de twee violisten van het Locke Consort en het trio Ronald Moelker c.s. Op diverse concoursen hebben deze musici prijzen behaald (Internationaal Concours voor Ensembles Oude Muziek te Amersfoort 1986, Musica Antiqua Concours in het Festival van Vlaanderen te Brugge 1987, Musica Antiqua Concours

1987 van The Early Music Young Artist Competition te Londen en The Bodky Competition te Boston 1988). Op het programma staan een aantal blokfluitconcerten van onder anderen Babel en Vivaldi. Een bekend probleem bij de uitvoering van deze concerten is het contrast tussen het zachte, tedere geluid van de blokfluit en het grote volume van een strijkorkest. Door in een kleine bezetting deze muziek uit te voeren is dit probleem opgelost. De blokfluit voert een prachtige dialoog met de eerste en tweede viool. De altvioolpartij is verwerkt in de clavecimbelpartij en als basinstrument wordt de viola da gamba gebruikt voor een heldere en transparante ondersteuning van het geheel.

5. Stadlertrio met Eric Hoeplich

klarinet en twee basset hoorns

Melvyn Tan

fortepiano

klassieke muziek (programma wordt nader bekend gemaakt)

donderdag 5-1-89 20.15 uur

Tien tot vijftien jaar geleden bedoelde men alleen muziek uit middeleeuwen en renaissance als er over 'oude muziek' werd gesproken. Inmiddels zijn steeds meer musici zich gaan verdiepen in de authentieke uitvoering van ook 'klassieke' een zelfs latere muziek, dat wil zeggen op instrumenten, met de technieken en in de stijl van de tijd dat die muziek werd geschreven. Musici en musicologen zijn bovendien de oorspronkelijke handschriften gaan bestuderen. Zij komen tot de ontdekking dat in de loop der tijd allerlei veranderingen in de bladmuziek zijn aangebracht. Evenals de beoefenaars van muziek uit middeleeuwen en renaissance is het het streven van de musicus die klassieke en vroeg-romantische muziek op authentieke wijze uitvoert om deze haar eigen glans en karakter terug te geven.

6. Anthony Bailes Consort

luit, viool, traverso, citer, bandura en viola da gamba
instrumentale 16e eeuwse muziek uit The Walsingham
Consort Books zaterdag 18-2-88 20.15 uur

Dit ensemble, dat tijdens zovele festivals voor oude muziek te beluisteren valt, zal in Groningen een concert geven dat geheel bestaat uit werken uit The Walsingham Consort Books. In deze bundel vind men werken van componisten als Byrd, Bacheler, Aleson en Johnson.

Instrumentale muziek werd vroeger doorgaans geïmproviseerd: de muziek klinkt en vervliegt, zij is eenmalig. In de loop van de 15e en 16e eeuw zien we naast de improvisatie de compositie opkomen. In werken zoals The Walsingham Consort Books wordt instrumentale muziek vastgelegd voor herhaalde uitvoering. Tot aan het eind van de 16e eeuw blijft de

instrumentenkeuze vrij, daarna gaat de componist bepaalde instrumenten voorschrijven. Dit concert laat zien met welke bezetting men muziek uit een dergelijke zestiende-eeuwse bundel kan uitvoeren.

7. Lyra Ensemble Wenen

zang, kleine harp, blokfluit, schalmei, slagwerk en velds

wereldlijke muziek in de middeleeuwen: werken van onder anderen De Bornelh, Rudel en De Ventadorn
zaterdag 18-3-89 20.15 uur

In dit concert wordt de muziek van troubadours en jongleurs gespeeld. Deze muziek betekende de opkomst van de wereldlijke muziek in de middeleeuwen. Aan het eind van de 11e eeuw is Zuid-Frankrijk getuige van de opbloei van een belangrijke volkstaalcultuur, waarin ook de muziek een belangrijke rol speelt. De ondergang van de troubadourcultuur in de 13e eeuw wordt door de troubadours zelf in ooggetuigeverslagen bezongen.

8. Sequentia Köln

zang, harp, zink, organetto, synfonia en vedel

12e en 13e eeuwse muziek uit onder andere de Codex Calixtinus van Riquier
zaterdag 8-4-89 20.15 uur

Muziek van het Iberische schiereiland. De enorme aantrekkingskracht van het befaamde bedevaartsoord Santiago de Compostella betekende in het Spanje van de 12e en 13e eeuw ook een vermenging van inheemse en uitheemse culturen. In de bouwkunst wordt dat duidelijk in de verbreiding van de gotische bouwstijl, onder andere langs de Camino de Santiago, in de muziek door de import van de polyfone muziekstijl uit de Franse kloosters en kathedralen.

9. Concerto 85 o.l.v. Jankees Braaksma

twee blokfluiten, twee viole da gamba, clavecimbel, cello en violone

J.S. Bach, Händel en Vivaldi

(datum wordt nader bekend gemaakt)

Concerto 85 heeft in de serie oude muziek van Musica Antiqua Nova vorig seizoen een concert verzorgd in Winsum. Dit was zo'n succes dat het ensemble is uitgenodigd om een enigszins gewijzigd concert dit seizoen in de stad Groningen te geven.

Concerto 85 ontleent haar bijzondere klankkleur aan Bach's instrumentatie van Kantate 106, de Actus Tragicus (twee blokfluiten, twee viole da gamba, clavecimbel, cello en violone). Het ensemble werd in het Bachjaar 1985 opgericht. Het repertoire is nieuw. Het bestaat uit transcripties en bewerkingen van composities van J.S. Bach, Händel en Vivaldi. Op deze

wijze wordt een 18e eeuwse lijn voortgezet: het spelen van arrangementen voor een ter plekke bestaand ensemble, daarbij J.S. Bach's Brandenburgse Concerten als uitgangspunt nemend. De oprichter van Concerto 85 is Jankees Braaksma van wiens hand tevens de arrangementen zijn.

10. Fringeconcert Holland Festival Oude Muziek datum en uitvoerenden worden nader bekend gemaakt

Elk jaar presenteren zich aan het einde van de zomer nieuwe ensembles in het Holland Festival Oude Muziek Utrecht. De zgn. 'Fringe-concerten' zijn daar een voorbeeld van: nieuw talent dat in dit circuit de gelegenheid krijgt de zware toets van het kritisch Festival-publiek te doorstaan. Musica Antiqua Nova selecteert één van deze concerten om in haar concert-serie op te nemen.

De concerten van oktober, november, januari, februari, maart en april zijn georganiseerd in samenwerking met op Stichting Organisatie Oude Muziek.

6.2 Cursus muziek in middeleeuwen en renaissance

Openbaar Kunstbezit organiseert in samenwerking met Musica Antiqua Nova een viertal lezingen over muziek in de middeleeuwen en de renaissance, steeds in verband met één van de concerten uit het hoofdprogramma oude muziek: de concerten nrs. 4 (Hopkinson Smith), 6 (Anthony Bailes Consort), 7 (Lyra Ensemble Wenen) en 8 (Sequentia Köln).

Cursusleider is *drs Jan Nuchelmans*, docent muziek- en cultuurgeschiedenis aan de conservatoria van Amsterdam en Den Haag en verantwoordelijk voor de programmering van het Holland Festival Oude Muziek. De cursus omvat vier bijeenkomsten: een inleidende lezing en een drietal grepen uit de muziekgeschiedenis. Deze schetsen het grotere geheel waaruit de concerten details belichten. Aandacht wordt onder andere geschonken aan de culturele context, de uitvoeringspraktijk en het gebruikte instrumentarium. Er wordt veel geïllustreerd door middel van grammofoonplaat en bandmateriaal. (Noten kunnen lezen is niet noodzakelijk om de cursus te kunnen volgen.)

De cursus wordt gehouden in het Lutherzaaltje van de Lutherse Kerk, Haddingestraat 23, Groningen. Onderwerpen van de cursus zijn:

Woensdag 16 november 1988 19.30 uur
Algemeen overzicht. Een snelle doorloop van middeleeuwen en renaissance om het raamwerk aan te geven waarbinnen de volgende drie lezingen vallen.

Tevens wordt concert nr.4 (Hopkinson Smith), dat op de volgende avond plaatsvindt, toegelicht.

Zaterdag 18 februari 1989 16.00 uur

De opkomst van gecomponeerde instrumentale muziek. Zie verder de toelichting bij concert nr. 6: Anthony Bailes Consort.

Zaterdag 18 maart 1989 16.00 uur

De opkomst van de wereldlijke muziek in de middeleeuwen. Zie verder de toelichting bij concert nr. 7: Lyra Ensemble Wenen.

Zaterdag 8 april 1989 16.00 uur

De vermenging van culturen op het Iberische schiereiland in de 12e en 13e eeuw. Zie verder de toelichting bij concert nr. 8: Sequentia Köln.

6.3 Hedendaagse blokfluitmuziek maanden

Musica Antiqua Nova wil ook de hedendaagse kamer-muziek aan haar trekken laten komen. Daartoe worden in maart 1989 en in januari 1990 twee maanden met moderne blokfluitmuziek gepland. Solisten en ensembles van internationale allure en faam worden naar Groningen gehaald.

Het programma is als volgt:

1989

2 maart	Laurens Tan
9 maart	Kees Boeke
16 maart	Trees Hoogwegt ensemble
23 maart	Amsterdams Loeki Stardust Quartet
30 maart	Michael Barker

1990

4 januari	Saskia Coolen en Stichting Recorders
11 januari	Gert Lünenbürger/Christina Kyprianides
18 januari	Walter van Hauwe
25 januari	Sour Cream (met Frans Brügger) en Louis Andriessen

De voorbereidingen voor dit project zijn in volle gang en de medewerking van de genoemde musici is reeds verzekerd. Daadwerkelijke realisatie zal echter afhankelijk zijn van het kunnen interesseren van potentiële sponsors. Een uitgebreid programma-overzicht is bij het secretariaat van Musica Antiqua Nova verkrijgbaar.

6.4 Sverre Kolberg en de authentieke blokfluitbouw

De Noorse fluitbouwer *Sverre Kolberg* maakt blokfluiten volgens 18e eeuwse principes, met behulp van zelfgemaakt gereedschap. Dit programma zal bestaan uit de volgende delen:

- een demonstratie met toelichting van het bouwen van een fluit, door Sverre Kolberg
- een concert met de fluiten van Sverre Kolberg door Het Kolberg Trio, Ensemble Super Librum (laat-middeleeuwse muziek) en Concerto 85 (barok muziek van onder anderen J.S. Bach en Vivaldi)
- een lezing over 18e eeuwse instrumentenbouw en authentieke uitvoeringspraktijk door Jan Nuchelmans (directeur van het Holland Festival Oude Muziek)

6.5 Incidentele concerten door jonge musici

Een aantal relatief goedkope koffie-concerten door jonge, minder bekende musici zal van tijd tot tijd worden gepresenteerd op zondagochtenden (waarschijnlijk in de Synagoge). Deze worden later bekend gemaakt.

6.6 Concerten in de Hervormde Kerk te Winsum

Samen met de Kulturele Kommissie Winsum zullen evenals het afgelopen seizoen enige concerten in de Hervormde Kerk te Winsum worden georganiseerd. Deze concerten worden volledig bekostigd uit recettes en subsidies van de gemeente Winsum en de provincie Groningen. Het ligt in de bedoeling om in ieder geval enkele concerten uit het hoofdprogramma (zie paragraaf 6.1) aansluitend in Winsum te programmeren.